

Engedelmesség

PÁRATLAN OLDAL - LXVIII. évfolyam, 44. szám, 2024. október 31.

Minap a *Washington Post* nagy visszhangot keltő szerkesztőségi cikkben közölte, hogy – szakítva az utóbbi négy évtized hagyományával – nem bocsát ki támogató nyilatkozatot a demokrata elnökjelölt Kamala Harris számára a republikánus jelölt Donald Trump elleni kampányban, amely célegyenesbe került. A szerkesztőségi cikk a lap „függetlenségét” hangsúlyozza, és a politikailag érett olvasói szuverén döntésére bízta a szavazást az USA következő elnökére most és a későbbiekben is. A döntés óriási felháborodást váltott ki a lap munkatársainál, különösen azok körében, akik már megírták a Harrist támogató szerkesztőségi cikket. A lap olyan legendás volt munkatársai is élesen tiltakoztak, mint Bob Woodward és Carl Bernstein. „Gyávaság”, „szégyen”, „behódolás Trumpnak” volt a leggyakoribb minősítés. Tiltakozásként több ezer olvasó mondta le előfizetését. (Ezzel párhuzamosan hasonló fejleményekre került sor egy másik nagy liberális lapnál, a *Los Angeles Times*nál, amely úgyszintén megtagadta, hogy Harrist támogató közleményt adjon ki. A szerkesztőbizottság több tagja lemondott.)

Bár a *Washington Post* vezérigazgató-kiadója, Will Lewis magára vállalta a kritikus döntés felelősségét, a Potomac partján mindenki tudja, hogy valójában mi történt. Jeff Bezos, a lap tulajdonosa, az Amazon óriáscég milliárdos alapítója az utolsó pillanatban megvétózta a Harrist támogató, kész szerkesztőségi cikk közlését. Egyúttal utasította az általa kinevezett Lewist az újság „függetlenségét” és az olvasók „szuverenitását” hangsúlyozó közlemény publikálására.

Mi lehet Bezos döntésének hátterében? Nagy valószínűséggel az a napról napra fokozódó várakozás Washingtonban, hogy november 5-én az autokratikus hajlamú Donald Trump fog diadalmaskodni az elnökválasztáson, és – ahogy az exelnök erre gyakran utalt – bünteti majd azokat, akik keresztbe tesznek neki. Bezos már ehhez a forgatókönyvhöz igazodik, félve attól is, hogy cége milliárdos kormányrendeletektől eshet el, ha Trumpot magára haragítja. *A zsarnokságról. Húsz lecke a huszadik századból* című, 2017-es sikerkönyvében Timothy Snyder amerikai történész az efféle Bezos-magatartást nevezi „megelőlegezett engedelmességné” és politikai tragédiának. „A hatalom legnagyobb részét önként adjuk az autoriter vezetésnek. Az egyének előre kitalálják az elnyomó kormányzat szándékait, majd kérdés nélkül, önként felajánlkoznak ezek végrehajtására” – mondja Snyder. Lehet, hogy ez nem csak Amerikában van így?